

□ **ОСЛО** - Министар спољних послова Норвешке Еспен Барт Ајде изјавио је данас да та земља поново преиспитује свој однос са Европском унијом услед променених глобалних околности и растућег утицаја политика Сједињених Америчких Држава и Кине, док све више расте притисак да се, након два неуспела референдума, покрене нова дебата о могућем чланству у блоку.

Ајде је навео да су се околности значајно промениле од 1994. године и да ЕУ сада користи инструменте који раније нису били активни.

„Овај луди свет напољу, са оним што се дешава са Кином и САД, приморава ЕУ да користи алате из кутије који раније нису били активни”, рекао је он за Фајненшел тајмс, додајући да се ради о трговинској политици и царинској унији у којој „не желе” да буду.

Ајде је навео да је „бенигни свет”, у којем су одржани претходни референдуми 1972. и 1994. године, замењен знатно нестабилнијим глобалним окружењем, због чега Норвешка мора реалније да сагледа свој однос са ЕУ.

„Рекли смо не 1972. због рибе и поново 1994, углавном због рибе и пољопривреде”, рекао је норвешки премијер, уз оцену да су та питања била „толико контроверзна да су уништила бракове и породице, остављајући Норвежане са посттрауматским поремећајем (ПТСД)”. Норвешка, иако део јединственог европског тржишта, остаје ван ЕУ, а рибарство и пољопривреда били су кључни разлози противљења чланству на референдумима.

Морска храна је после нафте и гаса највећи извозни сектор земље, преноси Танјуг.

Шеф норвешке дипломатије је рекао и да норвешко богатство нафте и гаса доприноси осећају економске независности, али је додао да би, када би референдум био сутра, гласао за ЕУ, уз напомену да то не значи да је тренутак за његово расписивање.

Дипломате ЕУ оцењују да су политике америчког председника Доналда Трампа допринеле јачању свести у Норвешкој о потенцијалним користима чланства, од трговине до безбедности и одбране.

Норвешка је чланица НАТО-а, али у Ослу расте забринутост због америчких безбедносних гаранција, као и због геополитичких тензија на Арктику, укључујући будућност Свалбарда. Премијер Јонас Гар Стере оценио је да би евентуални улазак Исланда у ЕУ „оставио утисак у Норвешкој”, али је нагласио да коначну одлуку доноси искључиво Норвешка.

Иако део норвешког политичког врха подржава чланство, анкете показују да већина грађана и даље одбацује улазак у ЕУ, због чега владајућа Лабуристичка партија не планира нови референдум у скорије време.

(Политика)